

GutSábész

גוט שבת 22. évfolyam 46. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:38 • כ"ד אב תש"פ • 2020. 8. 14. • פרשת ראה • Szombat kimenetele: 20:46

Elhunyt korunk egyik legnagyobb Talmudtudósa

Nagy csapás érte Izrael és a világ zsidóságát: alig múlt el a jeruzsálemi Szentélyek lerombolása fölötti szomorúságunk, a vallásos zsidók szíve újból gyászba borult. Múlt héten, erev sábeszkor, év hónap 17-én elhunyt korunk egyik legnagyobb Talmudtudósa, Ádin Even-Jiszrael Steinsalz rabbi.

Ádin Steinsalz rabbi 1937-ben született Jeruzsálemben, a régi Katamon negyedben, egy tradicionális, de nem szigorúan vallásos családban. A Héber Egyetemen kémiát és fizikát tanult, mindkétben pedig egyre közelebb került a valláshoz is. Gimnáziumi éve alatt találkozott Shmaryahu

Sasonkin és Shlomo Zevin rabbikkal, akikkel közös tanulásokba kezdett, majd az ő közvetítésükre beiratkozott a Chábád Lod-i jesivájába. A *psátok*, egyszerű, nyers szövegei kezdtek feltárulni előtte és a *szodok*, a rejtett magyarázatok tudója lett.

Tanulmányai befejeztével a legkülönbözőbb területekről publikált, előadásokat tartott. 24 évesen gimnáziumi igazgató lett, ezzel pedig ő lett Izrael legfiatalabbja, aki ilyen pozíciót betöltött. 1965-ben a szülővárosában alapította meg a Talmudkiadás Izraeli Intézetét, és ekkortól kezdve élete nagy művének szentelte magát, hogy modern héber nyelvre fordítsa le és kommentálja a Babilóniai Talmudot. Ugyanebben az évben kötötte össze életét feleségével, Sárával, három gyermeküktől tizennyolc unokával áldotta meg őket az Örökkévaló.

Ráv Steinsalz életművét 2010-re fejezte be. A köznyelvben csak Steinsalz-Talmudként emlegetett hatalmas munka pontos fordítása a posztbiblikus zsidó irodalom legfontosabb művének, mely világos kommentárokkal lett ellátva, diagramokkal és egyéb illusztrációkkal, a Talmud Bölcséinek életrajzi profiljaival teszi még érthetőbbé az egyes magyarázatokat a legkülönbözőbb vallási háttérű emberek számára. A rabbi könyvsorozatát az elmúlt tíz évben a világ fő nyelveire is lefordították. Szinte elképzelhetetlennek tűnik, de e mellett a rabbi további mintegy kétszáz könyvet írt a zsidó vallás legkülönbözőbb területeit érintve, a Kabbalától elkezdve a *Tánjáig*, a Chábád chaszidizmus kézikönyvéig.

Vezetéknévét a lubavicsi Rebbe személyes tanácsára és ösztönzésére változtatta meg héberre, amikor a fia rákos lett, „Even-Jiszrael”-re, vagyis „Izrael kövére”, – a Rebbe a tanácsakor hozzátette, hogy csak a felesége engedélyével dönthet így, hiszen a nevet a rebecen is tovább fogja vinni.

A rabbi számos intézmény alapításában vett részt, mint például a Mákör Chájim oktatási központokéban, melyekben felső tagozatos és középiszolás diákokat tanítanak az általános tanulmányok mellett a Tórára; ezen a hálózaton belül működik az egykori Szovjetunióból bevándorló zsidók iskolája is. Katonai jesivát (Yeshivat Hesder) is létesített. 2006-ban jött létre a Steinsalz Center Zsidó Tudásközpont, mely ernyőszerzetként működik a rabbi és tanítványai által tartott előadásoknak, publikációknak.

Munkásságát számos helyről elismerték, 1988-ban elnyerte az Izrael-díjat, 2012-ben az elnöki érdemérmét, 2017-ben pedig a Jákir Jerusálajim-díjat. Összességében hat izraeli és amerikai egyetem adományozott neki tiszteletbeli doktori fokozatot.

A mai kor zsidó erkölcsének és tudásának kimagasló alakja távozott vele. Pálmafa dőlt ki, mely megriasztotta a gyenge cserjéket – eggyel kevesebben lettek, kik nemesre és az Örökkévaló szolgálatára bízhatnak minket. Szellemi öröksége segítsen bennünket a Tóra ösvényén tartani. Emlékéből fakadjon áldás!

Cseh Viktor

Nyári ZsTSz online!

Átfogó előadások a zsidóságról, vallásról, szokásokról és történelemről.

Ismerkedj meg jobban saját gyökereiddel, a különböző zsidó hagyományokkal, misztikával és tanuld meg a héber olvasás alapjait!

Idén, a Zsidó Tudományok Szabadegyetemének nyári kurzusát elővigyázatosságból nem a Vasvári Pál utcai zsinagógában, továbbá az óbudai, budavári és Zsilip zsinagógákban tartjuk meg, hanem online formában bonyolítjuk le.

A program ezáltal létszámlimit nélkül megrendezhető és biztonságos körülmények között lefolytatható. Habár a személyes kapcsolatot nem tudjuk pótolni, saját kérdések feltételére itt is lesz lehetőség!

Az előadók és a témák a meghirdetett módon lesznek megtartva, a kurzus dátuma és az időkerete is változatlan: augusztus 17-től 28-ig, délután 1 és este 7 óra között lesz.

A tankönyvek online formában elérhetők és letölthetők.

A részvételi díj a meghirdetett 10.000 Ft helyett szimbolikus 3000 Ft, melyet online a www.zstsz.hu oldalon keresztül lehet befizetni vagy személyesen a Károly körúti Keren Or Központban hétköznaponként délelőtt 10 és délután 3 óra között. Jelentkezéseket a kurzus kezdetéig tudjuk fogadni.

Jelentkezés

és további információ:

www.zstsz.hu,
posta@zsido.com,
06-1 268-0183

Hetiszakasz

Áldás és átok

Szakaszunk – Rőé (5Mózes 11:26–16:17.) – többek között megismétli a tiltott állatok és madarak listáját, és ezzel párhuzamos a leviticusi *Smini* szakasszal. Figyelmeztet a hamis prófétákra, megismétli a vér élvezetének tilalmát és

előírja a bálványimádás megszüntetését az elfoglalt Kánaánban, amelyből ezáltal lesz Izrael Földje (*Erec Jiszráél*). A szakasz végén a három zárandokünnepet ismétli és részletezi az Írás, hangsúlyozva ezek örömműnet jellegét.

Zsidó híradó

Az egyetlen bejrúti zsinagóga és a libanoni katasztrófa

Az augusztus 4-i bejrúti robbanás pusztítását komolyabb károk nélkül vészelte át a Mágén Ávrahám zsinagóga, mely a libanoni főváros egyetlen zsidó imaháza.

Múlt heti cikkünkben számoltunk be a katasztrófáról, mely több mint százötvenen ember életét követelte és több ezrek sebesülését okozta, akiknek több határhoz közeli izraeli kórháza és a katonaság is felajánlotta segítségét.

A kedd délutáni robbanás, melyet 2750 tonna ammónium-nitrát okozott a bejrúti kikötő több mint másfél kilométeres körzetében okozott károkat, rombadöntve épületek sokaságát. Szinte a csodával határos, hogy az 1925-ben épített zsinagóga különösebb csapás nélkül túlélte a detonációt – jelentette a néhány tucat főből álló Libanoni Zsidó Község Tanácsa (LZsKT) a közösségi Facebook-oldalán.

A bejrúti zsidó közösség mára szinte teljesen elnépte-

lenedett, a legtöbben Izraelbe alijáztak, a zsinagóga 1982 óta üres, így működő közösség nincs is a városban. Az évtizedek óta romos zsinagógát 2009-ben magánadonokok pénzéből, a helyi politikai erőkkel konszenzusban kezdték felújítani. Az egykori zsidónegyedben álló épület fontos történelmi értéket képvisel.

Az LZsKT angol nyelvű bejegyzésében a „Mindenható védelmét kérték Libanonra és gyermekeire” – és a posztot három libanoni zászlós ikonnal zárták.

Az Örökkévaló adja, hogy a bejrúti zsinagóga és a katasztrófa sújtotta város mihamarrab újjáépülhessen!

Álkontösbe bújt isteni üzenet

Rőé hetiszakaszunkban a Tóra arra figyelmeztet, hogy időnként hamis prófétával találhatjuk magunkat szembe, akinek természetesen ellent kell állnunk – ennek valódi célja az, hogy az Örökkévaló próbára tegye az iránta táplált szeretetünket.

Felvetődik azonban a kérdés: miért kell Istennek bizonyítanunk? Hát Isten a mindentudásával talán nem tud mindent? Miféle bizonyosság az, amit éppen mi vagyunk képesek neki megadni?

A kérdés több mint jogos, és megválaszolása egyben abban is segít, hogy felismerjük a kihívásokban rejlő valódi célt.

A Chábád haszid-mozgalom megalapítója, a liadi Snéor Zálmán rabbi tanítja, hogy Isten nem azért tesz elébünk kihívást, hogy neki bizonyítsunk. Valójában minket vesz célba, s azt várja, hogy mi legyünk képesek bizonyosságot nyerni saját magunkban. Isten pontosan tudja, mi van a szívünkben, jobban mondva azt, hogy milyen óriási potenciállal rendelkezünk. Ő csak azt szeretné, hogy azt mi magunk is képesek legyünk felismerni a próba sikeres teljesítésén keresztül.

Életünk bizonyos meghatározó eseményein való átjutás során képesek vagyunk meglátni, hogy valójában sokkal több erő van bennünk, mint azt korábban hittük, és hogy minden önmagunkban való kételyünk dacára, az Isten iránti elköteleződésünk valós és őszinte. Bár ezek a próbák időnként igazán nagy megpróbáltatások, ezekből épül majd fel az a morális bázis, amire a későbbi kihívások során is képesek leszünk támaszkodni, s visszatekintve erőt meríteni.

Persze, bármily' nemesnek is hangzik az ilyen tapasztalások átélése és sikerrel vétele, jobb sosem keresni az ilyen jellegű próbatételeket. Ahogy reggeli imánkban is elmondjuk minden nap „Ne vígy minket a kísértésbe”. Ha azonban a kísértés már ott van előttünk, annak kell látnunk, ami: egy álkontösbe bújt isteni üzenet, mely azt mondja: „Most mutasd meg, mennyire vagyok fontos a számodra! Eljött a te napod, bizonyíts!”

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Yossi Goldman rabbi írása
nyomán.*

Jelentkezés
06 1 268 0183
posta@zsidó.com
www.zstsz.hu

ZTSZ
ZSIDÓ TUDOMÁNYOK
SZABADEGYETEME
08.17 – 08.28.

Imaidők a következő hétre (augusztus 15-21.)

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5. – az udvaron)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás;

9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*;

19.30 Délutáni ima

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 19.35 Délutáni-esti ima

(a Bét Menáchem Iskola udvarán)

Péntek: 18.30 **A bírák és a bölcsek hatalma**

(Szabó György Menáchem előadása);

19.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

*A járványhelyzetre való tekintettel a Kiduson
előrecsomagolt süteményt szolgálunk fel.*

Velem és a Rebbével történt

A kapitány hagyja el utoljára a fedélzetet

Apám, Shabsi Katz rabbi Litvániában született, egy lubavicsi családban. Még kisgyermekkorában Dél-Afrikába vándoroltak, és Johannesburgban telepedtek le. A jesivát már Londonban végezte és ott szerezte meg a rabbivégzettséget. Ezt követően hazatért, megházasodott és a főváros, Pretoria rabbija lett. Ez 1954-ben történt. 1991-ben bekövetkezett haláláig megtartotta ezt a pozíciót.

Bár brit rabbini oktatásban részesült, lubavicsi gyökerei miatt jó barátságot alakított ki a világutazó Yosef Wineberg rabbival, aki meggyőzte, hogy találkozzon a Rebbével. Az első találkozáson nagyon mély benyomást tett rá a Rebbe, így a későbbiekben még sokszor elutazott hozzá, hogy a tanácsát kérje olyan fontos ügyekben, mint például az apartheid.

Az első találkozóra édesanyám is elkísérte. Később mindkettőjük sokszor felidézte azokat a pillanatokat. Apám elsősorban azt tudakolta, hogy a feszült dél-afrikai helyzet miatt nem lenne-e tanácsos elhagyni az országot. A Rebbe elmondta, hogy jól ismeri Dél-Afrika problémáit. „Zsidóként tudjuk, hogy milyen egy olyan rendszerben élni, mely másodosztályú állampolgárként kezel minket. Sohasem lehetünk elnézőek egy ilyen rendszerrel szemben” – mondta.

A Rebbe elismerően nyilatkozott Helen Susmanról, az apartheid ellen küzdő, zsidó parlamenti képviselőről, még a beszédeiből is idézett. Azt mondta, hogy büszkék lehetünk arra, hogy egy ilyen ember képvisel minket, mert ez a zsidóság útja. A szülei elképedve hallgatták, hogy a Rebbe mennyire jól ismeri a dél-afrikai helyzetet és politikát.

Azt azonban ellenezte, hogy apám is kivegye a részét a küzdelemből. „Önnek megvannak

a maga problémái a közösségen belül ... kábítószer-használat ... eltévelyedő gyerekek, asszimiláció, vegyes házasságok. Közösségi rabbiként ezekre kell koncentrálnia. Először a saját házában oltsa el a tüzet, utána rohanjon csak a szomszédhoz” – mondta.

Michael Katz rabbi a dél-afrikai Johannesburg Chábád-küldötte. Az interjú 2014 augusztusában készült.

Emellett a Rebbe azt is tanácsolta, hogy ne hagyja el az országot. „Önnek maradnia kell. Jó összeköttetései vannak a kormánnyal, használja ezt arra, hogy a közösség helyzetén javítson. Az a feladata, hogy erősítse a zsidóságot Pretoriában, így tehát ott kell maradnia. Ott kell példát mutatnia. A katonai tapasztalataimat a tengerészetenél szereztem, ezért tudom, hogy a kapitány hagyja el utolsóként a fedélzetet. Neki kell mindenkiről gondoskodnia. Ez az ön feladata és ezért ott kell maradnia”.

Amikor a találkozó a végéhez közeledett, a Rebbe megkérdezte apámat: „Hallgatni fog rám?” Apám így felelt: „Én a gyalogságnál szereztem katonai tapasztalatot és tudom, hogy ha egy közlegény a tábornok elé járul és parancsot kap, akkor teljesíti azt. Eljöttem a tábornokom elé, megkaptam a parancsot és tudom, hogy mit kell tennem”.

A Rebbe nem ezt a választ várta. „Ennek nem így kellene lennie. Nem azért kellene így tennie, mert én azt mondtam... A saját meggyőződése miatt,

szerezzel kell cselekednie” – mondta a Rebbe, és a találkozó véget ért.

Apám három évvel később találkozott újra a Rebbével. Ahogy belépett az ajtón, a Rebbe a következővel fogadta: „Még mindig Pretoriában van?” „Igen” –

felelte apám. „A saját meggyőződéséből és szeretettel?” – kérdezte a Rebbe. „Igen” – hangzott a válasz.

Én időközben jogot kezdtem tanulni, de apám – a Rebbe biztatására – meggyőződött arról, hogy jesivában tanuljak. Végül rabbiképesítést szereztem és Johannesburgban lettem Chábád-küldött. Bár személyesen sohasem találkoztam a Rebbével, gyakran írtam neki levelet, és nagy befolyást gyakorolt az életemre.

A legmegrázóbb történet az az áldásával kapcsolatos, melyet az életveszélyben lévő feleségemnek adott. 1987-ben, nem sokkal Ros hásáná előtt a feleségem, Messody, életet adott harmadik gyermekünknek. Egy héttel később komplikációk léptek fel. Erősen vérezni kezdett, kórházba vitték és kritikus állapotba került. Az orvosok nem bíztak a felépülésében.

A házi orvosunk, Dr. Rodney Unterslak azt mondta, hogy hívjuk fel a Rebbét és azonnal kérjük az áldását. Ő már látta, hogy milyen súlyos a helyzet, én vi-

szont még nem. Megpróbáltam elérni a Rebbét, de nem sikerült. Végül a Rebbe egy bizalmasa, J. J. Hecht rabbi kapcsolatba tudott lépni velem, amikor éppen az apósa, az előző rebbe sírjához indult. A Rebbe azonnal az áldását adta a „teljes és gyors gyógyuláshoz”. Eközben én várokotam és zsol-tárokat mondtam.

Egyszer csak megjelent a műtőorvos, teljes védőfelszerelésben. Hozám lépett és így szólt: „Nem tudom, hogy mit olvasott ki abból a könyvből és azt sem, hogy kit hívott fel telefonon, de néhány perce drámai változás állt be a felesége állapotában, és sikerült megmentenünk. Most már fel fog épülni.”

Egyszerre sírtam és nevettem. Kiderült, hogy a feleségem éppen akkor lett jobban, amikor a Rebbe megáldotta. Valóban teljesen felépült és még több gyermeknek adott életet.

Néhány nappal később felhívta apámat egy barátja, Yosef Wineberg rabbi, és a feleségem hogyléte felől érdeklődött. Apám mondta, hogy már jobban van, de csodálkozott, hogy a barátja értesült az esetről. Wineberg rabbi felvilágosította: „Ha hiszed, ha nem, a Rebbe így szólt hozzám: „Hívja fel Katz rabbit Pretoriában, és kérdezze meg, hogy érzi magát a menyé. A választ tudassa velem.”

Elámultam, amikor meghalottam ezt. Bár a Rebbe rendkívül elfoglalt volt, képes volt időt szakítani arra, hogy egy Dél-Afrikában lévő nő hogyléte felől érdeklődjön. Számomra ez felfoghatatlan volt!

Michoel Katz rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

*Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe*

Kóser konyha

Mátbucha
– a marokkói lecsó

A marokkói konyha remeke a mátbucha, ez a kicsit lecsóra emlékeztető saláta, ami gyakran bukkan fel sábiti előételként vagy friss pitával találva.

Hozzávalók:

1/2 pohár növényi olaj

1 fej fokhagyma

2 kg paradicsom

4–5 kaliforniai paprika (vagy erős paprika, ha bírjuk a csípőset, esetleg ezek vegyesen)

1 evőkanál pirospaprika

A paradicsomokat és a fokhagymát meghámozzuk és felaprítjuk. Felmelegítjük az olajat, és pár perc alatt át-pároljuk a fokhagymát, vigyázva, hogy ne kapjon oda. A paradicsomot hozzáadva alacsony hőfokon egy órát főzzük. A paprikát meggrillezünk vagy kevés forró olajban átsütjük, lehúzzuk a héját, és felaprítva a fűszerekkel együtt a paradicsomhoz adjuk. További két órát főzzük alacsony lángon, amíg a leve elfő, és a saláta sűrű, olajos állagú lesz. Hidegen találjuk.

Szükséges-e az összes budapesti zsinagóga bezárása?

A héten többen kérdezték tőlem, hogy helyes-e, hogy a budapesti zsinagógák hetek óta újból zárva tartanak. Ha pedig igen, akkor miért van mégis nyitva a Vasvári Pál utcai Sász Chevra zsinagóga?

Válasz: A zsidóságban fontos alapelv, hogy a pikuách nefes, vagyis az életmentés esetében az összes micva felfüggeszhető, kivéve a bálványimádás, gyilkosság és tiltott nemi kapcsolatok tilalmait (Talmud, Pszáchim 25a-b.). Ez mutatja az élet szentségét, hogy abban az esetben, ha nem lehet az élet védelmét és a micvák betartását összeegyeztetni, akkor az élet védelme elsőbbséget élvez, így például még a szombati munkatiltalommal és a jom kipuri böjttel szemben is.

A koronavírus esetében sajnos bebizonyosodott, hogy akár életveszélyt is okozhat, és, az első információkkal ellentétben, nem csak az idősebb korosztálynál. Ezért abban az esetben, ha tartani kell attól, hogy megfertőződhetnek az emberek, tilos összegyűlni a zsinagógában, annál is inkább, mert imádkozni otthon is lehet.

Csak azért, hogy valaki közösségben tudjon imádkozni, nem szabad az életét kockáztatni. A Talmudban (Bráchtot 7b. végén és RáSI uo.) konkrét ilyen esetet is olvasunk Ráv Náchmán eseté-

Kérdezd a rabbit!

ben, aki egyszer nem jelent meg a zsinagógában, és amikor megkérdezték, hogy miért nem jött, azt válaszolta, hogy mert nem érezte jól magát.

Ugyanakkor ennek az elvnek a használata csak abban az esetben igaz, ha van reális esély a fertőződésre. Annak különösebb értelme nincsen, hogy ha a város egyik végi zsinagógában fertőzés történt, akkor be kell zárni az összes zsinagógát, még a város másik felén lévőket is, kivéve persze, ha tudomásunk van arról, hogy konkrét fertőzött ember átjárása történhetett a zsinagógák között, akkor pedig zárva kell tartani, addig, míg nem tisztul a helyzet az orvosok véleménye szerint.

A múlt hét folyamán néhány napon át a Vasvári zsinagóga is zárva tartott, amíg nem kaptuk meg az én és feleségem PCR tesztjének az eredményét. Miután a tesztelek megnyugtató eredményt hoztak és a helyzetet reálisan átláttuk, már múlt

pénteken újból együtt imádkozhattunk.

Ezek alapján teljes mértékben helyeselem, hogy az óbudai, budavári és Zsilip zsinagógák ideiglenesen zárva tartanak. Miután a Vasvári zsinagógában a Sávuot ünnepi újrainítás óta kizárólagosan az udvarban, szabadtérben imádkoztunk – ami önmagában komoly védelmet nyújt –, de a mostani esetek után pluszban még bevezettük, hogy szabadtéren is maszkot is kell viselni, így Falus András professzorral konzultálva úgy döntöttünk, hogy a továbbiakban is biztonságos a zsinagóga nyitvatartása. Hasonlóképpen nyitva tart a Keren Or zsinagóga, miután átköltözött a Dohány utcai iskolánk udvarába.

Magától értetődő dolog, hogy abban az esetben, ha egy bizonyos szervezet az összes zsinagógáját látványosan zárva tartja, akkor az a közösség, más programokat sem tart meg, hiszen, ha nem vagyunk következetesek, úgy az óvintézkedések is érvényüket veszítik.

Adja az Örökkévaló, hogy a betegek mihamarabb teljesen felgyógyuljanak és a járványveszély végre elmúljon, hogy mindenki biztonságban újból tudjon járni a zsinagógákba.

Oberlander Báruch

Facebook Tanház
Virtuális Bét Midrás

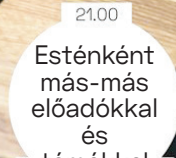
A zsidó.com Facebook-oldalán élően.

Oberlander Báruch

Megyeri Jonatán

Esténként más-más előadókkal és témákkal

Vasárnap: A sádchen (házasságközvetítő) zsidó módra [2]

Hétfő: Zohár, a Kabbala alapkönyve tanulmányozása

Kedd: Hászid történetek és mesék

Szerda: Kérdezd a rabbit!

Csütörtök: Hetiszakasz a Midrás és a Kabbala tükrében

A zsidó filozófia alapjai

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsidó.com / info@zsidó.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG